

[Anden næstformand.]4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om bybefolkningens forsyning med mælk og fløde. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).

5) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber) og

Forslag til lov om kontrol med overholdelsen af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om monopoler og konkurrencebegrænsninger.

6) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om mindstebeholdninger af mineralolie og mineralolieprodukter.

Mødet hævet kl. 15.35.

52. møde.

Torsdag den 10. februar kl. 13.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Medlemmer af folketinget Orla Møller, Ninn-Hansen, Poul Hartling, Hilmar Baunsgaard og Morten Lange har meddelt mig, at de ønsker mundtligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et udvalg til at gennemgå budgetoverslagene for 1973-74 — 1975-76.

Medlemmer af folketinget Niels Helveg Petersen, Dahlgaard, Samuelsen, Skovmand og Valbak har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om oprettelse af et hovedstadsråd,
forslag til lov om kommunal og amtskommunal udligning i hovedstadsområdet
og

forslag til lov om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsrådskreds.

I skrivelse af gårs dato meddeler forsvarsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til militær straffelov
og
forslag til militær retsplejelov.

I skrivelse af gårs dato meddeler ministeren for offentlige arbejder, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af postloven.

I skrivelse af dags dato meddeler boligministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af byggeloven. (Om partikelforening, bevægelseshæmmede m. v.)

og
forslag til lov om ændring af byggelov for staden København.

I skrivelse af gårs dato meddeler arbejdsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring. (Forhøjelse af dækningsprocent, pristalsregulering af dagpenge og kassernes forbrug af formue m. v.)

Medlem af folketinget Jens Peter Jensen har meddelt mig at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren drage omsorg for, at postgiroen ikke gives en monopolstilling i forbindelse med statens uddannelsesstøtte?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Niels Helveg Petersen): Hermed skal jeg tillade mig for folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om oprettelse af et hovedstadsråd,
forslag til lov om kommunal og amtskommunal udligning i hovedstadsområdet samt
forslag til lov om revision af den kommunale inddeling i Københavns amtsrådskreds.

[Niels Helvæg Petersen.]

Lovforslagene er med visse formelle og redaktionelle ændringer identiske med hovedstadsreformudvalgets forslag i betænkning af 1971. De lovgivningstekniske problemer, herunder navnlig ændringer af lovgivningen om den fysiske planlægning, vil kunne gennemføres under arbejdet i det udvalg, forslagsstillerne forventer nedsat.

Hovedstadsreformudvalget blev nedsat i maj 1970 og fik til opgave at færdiggøre sine overvejelser omkring hovedstadsreformen i april 1971. Hensigten var, at udvalgets forslag skulle danne grundlag for lovgivningsinitiativ, således at en ny hovedstadsordning kunne træde i kraft 1. april 1972.

Hovedstadsområdet har hidtil været ganske uberørt af kommunalreformen, som for det øvrige lands vedkommende trådte i kraft 1. april 1970.

Forslagsstillerne lægger stor vægt på, at der ikke kommer til at ske en fornyet udskydelse af beslutninger på dette meget vigtige område.

Behovet for en hovedstadsordning er erkendt fra alle sider. For alle de områder, hvor hovedstadsrådet efter forslaget er tiltænkt kompetence, er der et påtrængende behov for samlede beslutninger, hvis ikke hovedstadsrådets muligheder for at fungere tilfredsstillende for hovedstadsrådets beboere og erhvervsliv skal lide yderligere skade.

Der har i tidens løb været ført mange forhandlinger mellem kommuner og amter i hovedstadsområdet for at finde frem til løsninger på områdets administrative problemer. Hidtil er de alle strandet. Det var dette, der var baggrunden for Zeuthen-udvalgets arbejde, og det opfordrer stærkt til, at folketinget nu tager et afgørende initiativ.

Der eksisterer to principielt forskellige opfattelser af, hvorledes problemerne bør løses. Efter én opfattelse er det nødvendigt at skabe en ordning i hovedstadsområdet, der er tilpasset områdets særlige problemer, struktur og størrelse.

Denne opfattelse er brugt som argument for oprettelsen af en treleddet hovedstadsordning, hvor de nuværende kommuner og amter suppleres med et hovedstadsråd omfattende hele området og med nærmere angivne beføjelser.

Efter en anden bør der skabes en ordning i hovedstadsområdet, der nøje svarer til principperne for den administrative inddeling i det øvrige land. Denne opfattelse er blevet brugt som argument for et hovedstadsamt omfattende områdets 3 amtskommuner samt København og Frederiksberg, altså en to-leddet struktur.

Efter forslagsstillerne opfattelse taler meget for, at en hovedstadsordning under alle omstændigheder — uanset om udgangspunktet er den to-leddede eller den treleddede model — må tage i betragtning, dels at de overordnede planlægningsproblemer i området er særlig komplicerede og påtrængende, dels at kommunerne i området for de flestes vedkommende har veludbyggede administrationer, som gør det muligt at tillægge dem visse konkrete opgaver, som i det øvrige land er henlagt til amterne.

Forslagsstillerne mener ikke på nuværende tidspunkt, at der kan tages endelig stilling til den fremtidige, varige ordning.

Det er indlysende, at en storamtsløsning for en umiddelbar betragtning kan have visse fordele. Det fremhæves således, at den amtskommunale skat bliver ens i området, og de administrative kompetenceforhold vil være enklere at tilrettelægge. Imod en storamtsløsning fremhæves, at storamtet vil komme til at omfatte ca. 1,7 mill. mennesker, 35 pct. af landets befolkning. Et storamtsråd vil derfor miste præg af at være et lokalpolitisk organ. Dertil kommer, at et storamt vil rejse praktiske administrative problemer.

Når forslagsstillerne mener, at det ikke i dag er muligt at foretage et endeligt valg af den fremtidige hovedstadsordnings endelige udformning, hænger det sammen med, at de praktiske og principielle problemer ved en storamtsløsning ikke foreligger tilstrækkeligt belyst. Indførelse af ét storamt må for at undgå helt uoverskuelige overgangsproblemer i givet fald planlægges meget nøje og i god tid.

Da ønsket om en storamtsløsning og om en hurtig iværksættelse af en hovedstadsordning således på nuværende tidspunkt er i modstrid med hinanden, ønsker forslagsstillerne, at det straks besluttet at etablere det af Zeuthen-udvalget foreslåede hovedstadsråd fra 1. april 1972, således at det snarest kan påbegynde sin virksomhed.

[Niels Helveg Petersen.]

Samtidig ønsker forslagsstillerne, at arbejdet med at klarlægge problemerne omkring en storamtsløsning fortsættes med henblik på, at et storamt kan etableres på et senere tidspunkt, hvis det videre arbejde med spørgsmålet viser det ønskeligt.

Forslagsstillerne ser gerne et hurtigt arbejde med denne sag.

Det kan vel ikke afvises, at en afklaring kan ske i tide før næste kommunalvalg i 1974, men forslagsstillerne anser det for nødvendigt at regne med den mulighed, at overvejelserne først kan tilendebringes på et senere tidspunkt, således at en varig løsning tidligst kan træde i kraft ved kommunalvalget i 1978.

Ved at etablere det foreslåede hovedstadsråd straks opnås betydelige fordele, selv om en sådan løsning på enkelte punkter må bære præg af dens eventuelle midlertidige karakter. Det skal således fremhæves, at arbejdet med hovedstadsrådets fællesproblemer kan komme i gang straks og på en måde, der ikke medfører afgørende bindinger med hensyn til det administrative apparat. Problemerne omkring et hovedstadsråd foreligger grundigt belyst igennem Zeuthenudvalgets arbejde. Hovedstadsrådet vil på fuldt forsvarlig måde kunne etableres med kort varsel og vil hurtigt efter etableringen kunne påbegynde sit arbejde.

Forslagsstillerne ønsker at pege på, at det stort set ikke er blevet bestridt, at et fællesorgan for hovedstadsområdet må have kompetence til overordnet planlægning på netop de sagsområder, som forslaget henfører til hovedstadsrådet.

Opmærksomheden henledes på, at den i forslaget indeholdte hovedstadsfond til finansiering af de fælles opgaver tidligst kan træde i kraft i året 1973-74 og kun under forudsætning af, at hovedstadsrådet allerede i sommeren 1972 får mulighed for at starte sit arbejde med budgetlægningen. En udsættelse af en hovedstadsreform vil yderligere udskyde det tidspunkt, fra hvilket en økonomisk udligningsordning kan træde i kraft, hvilket i betragtning af udviklingskommunernes store problemer må anses for at være yderst uheldigt.

Den endelige hovedstadsordning må efter forslagsstillernes opfattelse bygge på direkte valg til hovedstadsområdet fællesorgan,

men man har fundet det forsvarligt som første skridt at etablere det foreslåede hovedstadsråd på indirekte valg.

Det radikale venstre fremsætter disse forslag ud fra den overbevisning, at forslagene danner et godt udgangspunkt for hurtige og positive forhandlinger mellem regeringen og folketingets partier om skabelsen af et mere tidssvarende grundlag for løsningen af hovedstadsområdet fællesopgaver.

Forsvarsministeren (Kjeld Olesen): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketing at fremsætte forslag til militær straffelov og forslag til militær retsplejelov.

Lovforslagene er i det væsentlige udarbejdet på grundlag af de tanker og forslag, der er indeholdt i betænkning nr. 586/1970 „Straf og disciplinarmidler. Klage-regler“, som er afgivet af det under forsvarsministeriet nedsatte udvalg vedrørende befalingsmandsuddannelsen og de med arbejds klimaet i forsvar for bundne problemer, det såkaldte klima valg. Denne betænkning er i efteråret 1970 omdelt til tingets medlemmer. Som det fremgår af betænkningen kunne udvalget ikke nå til enighed om, hvorvidt den gældende rettergangsordning bør bevares eller afløses af en ordning, hvorefter afgørelse af tiltale spørgsmål — og dermed spørgsmålet om der er basis for straf i det enkelte tilfælde — i fredstid bør henlægges til de juridisk uddannede auditorer i stedet for til rettergangscheferne; dvs. vedkommende regimentschefer, eskadrechefer, flyvestationschefer o. lign.

Af betænkningen fremgår endvidere, at udvalget ikke har følt sig overbevist om, at de to skitserede muligheder er de eneste realisable, og det foreliggende forslag til militær retsplejelov indeholder da også udkast til en ordning, hvorefter spørgsmålet om rejsning af tiltale i militære straffesager afgøres efter forhandling mellem vedkommende auditor og rettergangschef.

Jeg skal senere vende tilbage til dette spørgsmål.

Der er ved udarbejdelsen af lovforslagene lagt vægt på, at der gennemføres en modernisering og gennemgribende revision af den gældende militære straffe- og retsplejelovgivning ud fra følgende hovedsynspunkter: